

	INSTRUKCJA	Strona: 1	Stron: 3	
	I- 03 / POL-03	Edycja 4		
	POBIERANIE I TRANSPORTOWANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW I OSADÓW DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH	Obowiązuje od: 14.09.2022		

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Opracował(a)	Jadwiga Podgórnjak	13.09.2022	
Sprawdził(a)	Monika Tworkowska	14.09.2022	
Zatwierdził(a)	Łukasz Tyliński	14.09.2022	

Egzemplarz 2

opracowana w oparciu o: **PN-ISO 5667 -10, PN-EN ISO 5667-3, PN-EN ISO 5667-13**

Zleceniodawca może zgłosić usługę pobrania i wykonania badania próbek ścieków i osadów ściekowych telefonicznie lub e –mailem.

Prawidłowe pobranie próbek do badań laboratoryjnych decyduje o ich reprezentatywności, a w konsekwencji o podejmowaniu prawidłowych decyzji. Próbkę powinna być pobrana przez upoważnionego pracownika laboratorium lub przez Zleceniodawcę.

Laboratorium ponosi odpowiedzialność za wszystkie informacje przedstawione w sprawozdaniu, poza informacjami dostarczonymi przez Zleceniodawcę. Dane pozyskane od Zleceniodawcy mogą wpływać na ważność wyników. W przypadku, gdy próbkę pobiera Zleceniodawca Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za pobieranie i transportowanie, a otrzymane wyniki odnoszą się do otrzymanej próbki.

Pobieranie próbki przez próbkobiorcę Laboratorium

1. Należy ustalić z Laboratorium termin, miejsce, punkt pobrania próbki oraz zakres badań.
2. Wypełnić aktualny druk zlecenia
 - Zleceniodawca może wydrukować go ze strony www.pwik.olsztyn.pl
 - wypełnić go podczas pobierania próbki przez próbkobiorcę (próbkobiorca może dostarczyć druk zlecenia)

Pobieranie próbki przez Zleceniodawcę – Laboratorium odpowiada za próbkę od momentu przyjęcia jej do badań

Sposób pobierania uzależniony jest od celu badania oraz od rodzaju pobieranej próbki.

Szczegółowe informacje na temat pobierania próbek podane są w normach:

- Pobieranie ścieków - norma PN-ISO-10:2021-11
- Utrwalanie i postępowanie z próbkami - norma PN-EN ISO 5667-3:2018-08
- Opracowania programów pobierania próbek i techniki pobierania –PN-EN ISO 5667-1:2022
- Pobieranie osadów ściekowych – PN-EN ISO 5667-13:2011
- Utrwalanie i postępowanie z próbkami osadów PN-EN ISO 5667-15:2009

1. Należy ustalić z Laboratorium termin dostarczenia próbki oraz zakres badań.
2. Wypełnić aktualny druk zlecenia
 - Zleceniodawca może wydrukować go ze strony www.pwik.olsztyn.pl
 - wypełnić go w Laboratorium po dostarczeniu próbek
3. Zapoznać się z instrukcją pobierania próbek- instrukcja dostępna na stronie www.pwik.olsztyn.pl
4. Ustalić z Laboratorium rodzaje pojemników niezbędnych do prawidłowego pobrania próbek
Pojemniki do pobrania próbek należy dobrać w zależności od zakresu badań.

	INSTRUKCJA	Strona:2	Stron: 3	
	I- 03 / POL-03	Edycja 4		
	POBIERANIE I TRANSPORTOWANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW I OSADÓW DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH	Obowiązuje od: 14.09.2022		

- Pojemniki dostępne są w Laboratorium – Oczyszczalnia Ścieków Łyna ,10-173 Olsztyn ul. Leśna 9
- Klient może używać własnych pojemników, które muszą być czyste np. butelki PET po wodzie mineralnej, niegazowanej, butelki szklane. W tym przypadku laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za czystość pojemników.

5. Pobranie próbek

Możliwe rodzaje pobieranych próbek:

- Próbka jednorazowa
 - próbka jednorazowa bezpośrednia – cała objętość próbki pobierana w tym samym czasie bezpośrednio do pojemnika
 - próbka jednorazowa pośrednia – jeżeli bezpośrednie pobieranie próbek nie jest możliwe, pobrana do naczynia zbiorczego, a następnie po dokładnym wymieszaniu przelana do odpowiednich pojemników
 - Próbka złożona- dwie lub więcej zmieszanych w znanych proporcjach, zebranych do naczynia zbiorczego, a następnie po dokładnym wymieszaniu przelana do odpowiednich pojemników
Próbki złożone można uzyskać w następujący sposób:
 - stała objętość, zmienny czas pobierania
 - stały czas zmienne objętości pobierania
 - stały czas, stała objętość pobierania
6. Pojemniki z pobranymi próbkami należy oznakować własnym numerem porządkowym lub opisem próbki (np. rodzaj próbki, miejsce pobrania, data i godzina pobrania).
 7. Pobrane próbki należy dostarczyć do Laboratorium w możliwie najkrótszym czasie
 8. Próbki należy transportować w ciemnym, schłodzonym pojemniku. Wymagana temperatura transportu 5 ± 3 °C. W razie potrzeby w celu pełnej identyfikacji miejsca pobrania należy dołączyć opis i szkic miejsca pobrania próbki

	INSTRUKCJA		Strona:3	Stron: 3	
	I- 03 / POL-03		Edycja 4		
	POBIERANIE I TRANSPORTOWANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW I OSADÓW DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH		Obowiązuje od: 14.09.2022		

Rodzaje pojemników:

Parametr	Rodzaj próbki	Rodzaj pojemnika i pojemność	Sposób napełniania pojemnika
pH	Tylko jednorazowa	Butelka plastikowa lub szklana o poj. 50 -250ml	Nie płukać ściekami, pobrać, w miarę możliwości, za pomocą butelki próbkę jednorazową, nie używać czerpaka, pobrać pod korek bez pęcherzyków powietrza
Zawiesina ogólna	Jednorazowa lub złożona, w zależności od potrzeb	Butelka plastikowa o pojemności 3l	Przepłukać ściekami, pobrać tak aby pojemnik był niedopełniony
ChZT, azot amonowy, azot ogólny, azot azotanowy, azot azotynowy, fosfor ogólny, chlorki, siarczany	Jednorazowa lub złożona, w zależności od potrzeb	Butelka plastikowa o pojemności 1l	Przepłukać ściekami, pobrać do pełna
BZT5	Jednorazowa lub złożona, w zależności od potrzeb	Butelka plastikowa o pojemności 2l	Przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza
Żelazo ogólne	Jednorazowa	Butelka plastikowa o pojemności 1,5l	Przepłukać ściekami, pobrać tak aby pojemnik był niedopełniony
Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	Tylko jednorazowa	Butelka szklana o poj. 500ml	Nie płukać ściekami, pobrać, w miarę możliwości, za pomocą butelki próbkę jednorazową, nie używać czerpaka, pobrać tak, aby pojemnik był niedopełniony
Indeks objętości osadu czynnego Opadalność, Zawiesina ogólna	Jednorazowa	Butelka plastikowa poj.1,5l	Pobrać tak aby pojemnik był niedopełniony
Sucha pozostałość, Straty przy prażeniu	Jednorazowa lub złożona	Pojemnik plastikowy – 250g	Pobrać tak aby pojemnik był niedopełniony

Kryterium przydatności próbek ścieków i osadów ściekowych do badań jest spełnienie wymagań zawartych w powyższej instrukcji.

